Ner 330. ROK 1833. SOBOTA 14 GRUDNIA

Pismo to wychodzi codzień oprocz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

JMIONA SŁOWIAŃSKIE.
Dziś Sławobór

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumura.

Dzien godzina	Barometr na 0° ℞,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 1, 315	† 0,8	— 5,0	Zachodni slaby	Chmury	
12 12	„ 1, 762	0,7	3.8	Pł. zachodni średni	Pochmurno	
3	„ 2, 148	0,2	4,0	„ „	„ „	Snieg
9	„ 2, 897	÷ 1,6	— 5.0	„ „	Pogoda z Chmurami	

Część Urzędowa.

W Sukiennicach w śród rynku miasta Krakowa dnia 17 grudnia b. r. o godzinie 10 rannéj w drodze exekucyi Sądowéj, odbędzie się publiczna licytacya, obrazow, landszaftów, stołów, kufra, kanapy, łożka, i innych sprzętów za gotową zaraz zapłatę.

Kraków d. 12 grudnia 1833 r.
Skorczyński kom: sąd.

Część Nieurzędowa.

AUSTRYA

Wiedeń 20 *Listopada.*

Bieg gońców pomiędzy Petersburgiem, Berlinem, Paryżem, Londynem i Wiedniem, jest nader żywy, a w wydziałach dyplomatycznych daje się spostrzegać niezwyczajna; czynność; twierdzą, iż się tocsą układy względem pytań ważnych w najwyższym stopniu. Sprawy hiszpańskie pozostają jeszcze na tym samym punkcie jak były przed 14 dniami, zwycięztwo nowego rządu jeszcze w cale nie jest rozstrzygnione, i dla tego niemożemy się prędko spodziewać uznania rejentki od naszego jakoteż berlińskiego i Petersburgskiego gabinetu; hiszpański poseł przy naszym dworze p. Campuzano, nie mógł dla téj samej przyczyny nadesłanych sobie niedawno listów wierzytelnych doręczyć.

Donieśliśmy niedawno, że kongres rzeszy niemieckiéj odbędzie się w Pradze; wyczytujemy teraz z okolnika xięcia kanclerza, iż wzmiankowany kongres nie w Pradze, ale w Wiedniu odbywać się będzie. Czas rozpoczęcia jest oznaczony na miesiąc styczeń.

Dostrzegacz Austrjacki donosi, podług listu prywatnego z Madrytu z d. 12 b. m., mnóstwo osób z byłego korpusu ochotników królewskich, przechodzi tajemnie z stolicy do karolistów. Podobnie się dzieje i w miastach prowincjonalnych. W Madrycie było spokojnie, jednak pojedyncze mordy mają miejsce, ato podług widoków politycznych, jedno stronnictwo przeciw drugiemu zemstę swą wywiera. Co do prowincji te prawie są wszystkie w porushzeniu.

(G. R. P.)

PRUSSY

Berlin 29 *Listopada.*

Z pewnego źródła dowiadujemy się, że królowa rejentka zapewniła rząd francuzki, iż w tym miesiącu uspokoi stronnictwa; lecz odebrane listy w prost z półwyspu, inaczéj nam opiewają; trudno podobno będzie dotrzymać rejentce danego zapewnienia. Rząd

francuzki wszelkie przygotowania poczynił do wkroczenia w granice Hiszpanji. San Sebastian, od strony lądu, jest zupełnie przez powstańców opasany, a związki tylko morzem się odbywają. Jenerał dowodzący w tém mieście kazał bramę zamurować, aby przynajmniéj z jednéj strony być spokojnym; ponieważ wojsko i milicja miejska raz wraz przez powstańców są niepokojone, a służba w samėj twierdzy bardzo utrudza. Przytém zbywa dowódzcy na pieniądzach, aby mógł żółd należny garnizonowi wypłacić: żywności również nie dostaje. Zażądał więc gubernator 300,000 franków od p. Aguado, bankiera hiszpańskiego w Paryżu, który przesłał wspomnioną summę w wexlach przez Bordeaux. Baron Rotschild przesłał swój projekt pożyczki (100 miljonów) i spodziewa się, że 15 t. m. nadszedł do Madrytu; oczekuje więc co chwila odpowiedzi. Dotąd nic ważnego dla rejentki nie zrobił oprócz dla utrzymania rentów w kursie, za 1,300,000 franków kupił. Jenerał Saarsfield, mą tajemnie sprzyjać Don Carlosowi, tak przynajmniéj w Paryżu utrzymują, i tylko sposobności upatruje, aby się mógł jawnie oświadczyć.

Zdaje się, iż coraz więcéj utwierdza się w wojskowości przyjęcie zasady, że dokładne poznanie obcych sił zbrojnych, przez osobiste oglądanie, niezbędnie potrzebne jest do udoskonalenia swych własnych. W biegu tego roku, widzieliśmy oficerów wszelkich stopni i broni, z różnych państw europejskich w Berlinie, którym starano się ułatwić naukowe dochodzenia i tychże z wszelkiemi wojskowemi zakładami, z korzyścią przyjętéj musztry, i przysposobieniami materyałów wojennych obznajmić. Ostatni stosunek wyłącza jednak od tego założone laboratoryum w warowni Spandau, do którego nawet samemu komendantowi warowni, bez szczególnego pozwolenia królewskiego, wstęp nie ma bydź dozwolonym. Najwięcéj odszczególniające jest, obok pięknéj postawy naszego wojska w powszechności, wysokie stanowisko, do jakiego doszła nasza artylerya, główny przedmiot wszystkich obcych wojskowych. Z drugiéj strony wysłano w ostatnich miesiącach bardzo znaczną liczbę naszych oficerów na objażdzki wojskowe; a jak wiadomo, powrócił tu z Rossyi po długiéj tamże bytności, pułkownik Marner; także kilku wyższych oficerów, pomiędzy którymi pułkownik Witzleben który przez krola Jmći Sardyńskiego łaskawie przyjęty i szpadą honorową udarowany został, mają w krótce z Włoch powrócić. Oficer konnéj gwardyi, który w ostatniéj kampanii bawił w głównéj kwaterze naczelnego wodza wojska rossyjskiego, objeżdza jeszcze w téj chwili kraje wschodu. Wyższy oficer jeneralnego sztabu, znany także ze sławą jako pisarz historyczny, przybył przed kilku dniami z podobnéj objażdzki po Francyi. Mówi on z wielkim szacunkiem o stanowisku, na jakim się piechota i artylerya w tém wielkiém państwie znajdują; mniéj korzystnie sądzi o jeździe, osobliwie lekkiéj.

FRANCYA

Paryż 26 Listopada.

Dziennik ministerjalny, Journal de Paris, zaprzecza jakoby ministrowie mieli zamiar prawo dotychczasowe o gwardji narodowéj, zmienić.

Journal des Debats donosi, że przez Bajonnę otrzymał rząd wiadomość potwierdzającą, o wkroczeniu wojsk rządowych do Vittoria.

Krąży tu wieść jakoby królowa rejentka odwołała jenerała Saarsfield, a w miejsce jego, jenerałowi Quesada dowództwo nad korpusem powierzyła.

Wskutek nadeszłych wiadomości z Hiszpanji, poseł Colombi, brat p. Zea Bermudez, wstrzymał wydawanie paszportów konstytucjinym wychodniom do kraju, nawet wydane już kazał zwrócić; pokazuje się, że królowa rejentka nie spuszcza się na pomoc konstytucjonistów, na którąby później narzekać miała.

Jenerał Roguet mianowany jest dowódzcą 3ciéj dywizyi, która od 7 do 8000 wynosi wojska pyrenejskiego. W téj dywizji znajduje się brygada kawalerji.

Poseł francuzki przy rządzie Sardyńskim, domagał się oddalenia z kraju p. Ouvrard, albo też wydania go rządowi francuzkiemu, ponieważ Ouvrard jest w związkach z karlistami i przytém dłużnym skarbowi francuzkiemu. Wyjechał on teraz do Genewy dla zaciągnienia pożyczki, na rzecz Don Carlosa.

Syn marszałka Soult żeni się z Panną Paulée, pasierbicą jenerała Jacqueminot, jedną z pan najmajętniejszych we Francji. Z czasów rewolucji francuzkiéj znany Bar-

reze, który musi bydź w wieku podeszłym, obrany został radcą departamentowym wschodnich pyreneów w Tarbes. *(G. H.)*

Landau 24 Listopada.

Dr. Siebenpfeiffer przebywa na teraz w Weissenburgu. Z tąd udaje się do Szwajcarji, gdyż prefekt departamentu tylko 14 d. czasu dozwolił mu na pobyt we Francji.

PORTUGALIA

Lizbona 22 Listopada.

Chronica tutejsza w wczorajszym numerze, zawiera dwa urządzenia rządowe: Pierwsze wydane przez ministra skarbu, zasadza się na dekrecie Don Pedra, z dnia 20 sierpnia 1832, i dotycze monet zagranicznych w kraju kursujących: drugi ogłasza dobra nieruchome stronników Don Miguela, za własność skarbu; między skonfiskowanemi, znajdują się margrabiny Chaves i margrabiów Bellas i Penalva.

Bulletin wojenny ogłoszony w tejże gazecie, przez jenerała Saldanha, potwierdza wiądomość o utarczce przy Pernes, i o zniszczeniu młynów, które mąki dostarczały dla wojsk nieprzyjacielskich.

W tejże Chronice czytamy, że jenerał Saldanha przeniósł główną kwaterę z Cartaxo do Sintiera, tuż przy Santarem, gdzie główna kwatera Don Miguela, to jest zbliżył się na dwie leguas ku nieprzyjacielowi.

Pomieniona gazeta zawiera mnóstwo doniesień z kraju od władz zapewniających o posłuszeństwie ludu i gotowości bronienia praw królowéj Donny Marji. Dnia 13 donosi o przewiezieniu sreber stołowych infantek i xięcia, przez Sintiera do Elvas.

Kurjer angielski udziela list z Lizbony, z d 20 listop. w którym czytamy: »Admirał Napier przybył tu d. 15 b. m. wieczorem z Setubal, i zapewnia że w tém mieście było spokojnie i nie obawiano się napadu z strony miguelistów. Tego samego wieczora wysadzono na ląd 126 rekrutów, którzy przybyli na statku *Castor* z Dublina. W ministerjum dotąd żadna zmiana nie zaszła, jakoteż i w operacjach wojennych.» *(G. R. P.)*

WŁOCHY.

Livorno 20 Listopada.

Onegday umarła córka xiężnéj Berry, teraźniéjszéj hrabiny Lucchessi-Palli, którą wspomniona xiężna w Blaye, w czasie swego więzienia powiła. — Poseł hiszpański przybyły do Lucca doznał bardzo względnego przyjęcia; lecz go tameczny rząd nie uznał w tym charakterze, jak i teraźniejszego rządu hiszpańskiego.

W roku bieżącym wielu cudzoziemców udaje się do Neapolu. *(G. H.)*

TURCYA

Konstantynopol 10 Listopada.

Okręty wojenne rossjiskie nie oddalają się prawie z portów tureckich, nad morzem czarnem leżących: budują się nawet nowe na warsztatach okrętowych w Sinope. Dzieje się to z niemałą korzyścią; albowiem oprócz taniości budowy, miedź z Tokat jest najlepsza, jakoż więcej jej teraz odchodzi do Sevastopola i Odessy niż do Smyrny. U nas znika powoli wszelka dobra moneta; mało już widać w obiegu talarów hiszpańskich, talarów konwencyjnych, ukinów weneckich, dukatów i t. d. Mennica zmuszoną jest bić podlejszą; co grozi zupełnym upadkiem skarbowości naszej. Zaczęto już robić wnioski, aby się chwycić ostatniego sposobu dla podzwignienia skarbu; a tym jest zabranie bogactw meczetów i zgromadzeń duchownych. Wszelako doradcy sułtana obawiają się sami użyć tego gwałtownego środka. Rząd wszelkiemi sposobami stara się zyskać pieniędzy. W Natolji jedno powstanie nie jest jeszcze uśmierzone, a już drugie wybucha. Kilku naczelników z Kutahia stracono, ale to nic nie pomogło, w szczególności powiaty graniczące z Karamanią tém są niespokojniejszemi, im bliżéj położone są granicy egiptskiej. Jeszcze gorzej rzecz się ma z naczelnikami na brzegach morza czarnego.

Carogród 26 Października.

Poselstwo Achmeda paszy przy dworze rossyjskim ma właściwie na celu udowodnienie wysokiej przyjaźni, która między sułtanem a N. Cesarzem Rossji istnieje. Nie tyczy się ono bynajmniej traktatu przymierza; owszem sułtan w krótce będzie korzystał z pomocy swego wspaniałego sprzymierzeńca. Sułtan ma wiele żywiołów do zwalczenia. Między innemi jeden stronnik Ibrahima w małej Azji, Kadi Kerman, posunął się do najzuchwalszych kroków, jednak pasza Cezarei na drodze do stolicy po kilkogodzinnej walce pobił wojsko Kadego. Ibrahim

pasza pewnie z niechęcią o tém się dowie; mówi on ciągle o swym głębokim szacunku dla sultana, a w istocie jest on najzdradliwszym nieprzyjacielem.

Trjest 10 *Listopada.*

Wyjątek z listu pewnego wojskowego, udającego się do Grecji: Dnia 4 t. m. przybyliśmy do Triestu, najprzód podzieliła się nasza kolumna w Cilla na dwa oddziały, z których pierwszy tworzyła kompanja saperów; drugi oddział podzielony został w Lubianie jeszcze raz; przybywszy, wszyscy umieszczeni zostaliśmy w koszarach, poczém udaliśmy się razem na pokład okrętów dnia 7 t. m. Przeznaczone do przewiezienia naszego okręty, są to same małe kupieckie statki, które nie mają dostatecznego miejsca, co nas nabawia trosków; dla czego aż do odpłynienia na przemian rano i w południe wychodzimy na ląd. Względem naszej podróży bardzo nas zaspokajają, ponieważ mamy ciągle piękne powietrze i wiatr korzystny; już w Nawarynie wysiądziemy na ląd, gdzie dalsze rozkazy mamy otrzymywać. Napotkaliśmy tu bawarczyków powracających z Grecji; jedni chwalili tamtejszy pobyt, inni zaś nie, ale dzieje się to jak wszędzie, i zależy najczęściej od indywidualności każdego i od nadziei jaką z sobą przywiózł.

Najpóźniejsze listy z Nauplji donoszą między innemi: Ministrowie znajdują ciągle wiele przeciwników; zarzucają im zwłokę, jakiej doznaje w Grecji przywrócenie dobrego porządku. Kolokotroni i inni naczelnicy spisku, znajdują się w najściślejszém więzieniu w Hirk-Kale i trudno przewidzieć los, jaki ich czeka. Bawarczyki nie mogą się przyzwyczaić do tutejszego klimatu, i lazarety są nimi przepełnione. Król, który w swéj podróży wszędzie przyjmowany był jak najlepiej, spodziewany co chwila w Nauplji. Utrzymują, iż na następującą wiosnę przeniesie król wraz z rejencją swoję rezydencję do Aten. Rozboje morskie jeszcze nie ustały, a to z tej jedynie przyczyny, ponieważ nie posiadamy dostatecznych środków do zniszczenia takowych bezprawiów. Jeden okręt austrjacki zrabowany został pomiędzy Skyro i Negroponte; dostrzeżono nawet wiele podejrzanych baraków pod skałą Skopelo. Tymczasem zaprowadził rząd statki pocztowe, dla utrzymania związków z Marsylją, Trjestem, Alexandrją i Smyrną. Co 25 dni odchodzić będzie statek z ląd do wspomnionych portów. (*G. C. W.*)

NIEMCY

Hamburg 2 *Grudnia.*

Przez statek parowy z Londynu przybyły który miasto to d. 29 z. m. opuścił, dowiadujemy się: W Londynie otrzymano listy z Paryża z dnia 27 z. m. podług takowych wszystko pomyślnie szło na stronę rejentki hiszpańskiej, przecież nie wszystko jest wyjaśnione co od kilku tygodni w tym kraju się stało. Ministerjalna gazeta wieczorna donosi: »Depesze z Bajonny nadesłane potwierdzają wkroczenie jenerała Saarsfield do Vittoria na d. 20 b. m. Listy z Aragonji podają za pewną rzecz pobicie xiędza Merino przy Briviesca a Cuebillas przy Villa Franca. Zupełna spokojność panowała w Katalonji. *Memorial*, dziennik wychodzący w Pau, pisze: Jenerała Saarsfield długa bezczynność; pochodzi z różnych przyczyn, a nadewszystko niemógł ufać mieszkańcom w Burgos, jak i znacznej liczbie officerów, lecz skoro posiłki otrzymał natychmiast ostatnich oddalił i udał się naprzód. *National* także potwierdza wiadomości, o wkroczeniu wojsk rządowych do Vittoria, i o pobiciu karolistów. Podług listów z d. 22 listopada z Bajonny nadeszłych. Jenerał Castanon o zajęciu Vittoria urzędownie zawiadomił w San Sebastian municypalność, i władze rządowe francuzkie. Dwie kolumny które wyruszyły z Burgos posunęły się szybko naprzód. — Wojska królowej zetkły się z powstańcami przy Campos, przyszło do walki; jen. Wall pobiwszy nieprzyjaciela, posunął się pod mury miasta Bilbao. Kapitan statku kupieckiego, który o cztery godziny drogi płynął od tego miasta, na dniu 20 z. m., słyszał mocny ogień z ręcznej broni, z czego wnosił, że wojska rządowe uderzyły na karolistów tu zgromadzonych, lecz doznały mocnego oporu. Karoliści biskajscy są w krytycznem położeniu, są bowiem ze wszech stron opasani. W tym czasie kiedy Saarsfild i Wall od rzeki Ebro wyruszyli, el Pastor przeciął im odwrót od granic francuzkich. Na granicy Nawarry stoi garnizon z Pampelony i kolumny ruchome, pod wodzą jenerała Lorenzo i Figueras przeciwko powstańcom, tak jak w Asturji królowej ochotnicy z Santander; brzegi okolicznie są blokowane przez statki wojenne. W takowem położeniu rzeczy, niepozostaje karlistom jak udać się w góry i wieść wojnę partyzancką. (*G. P. S.*)